

VERSLAG ACTIVATIE: nr. 02

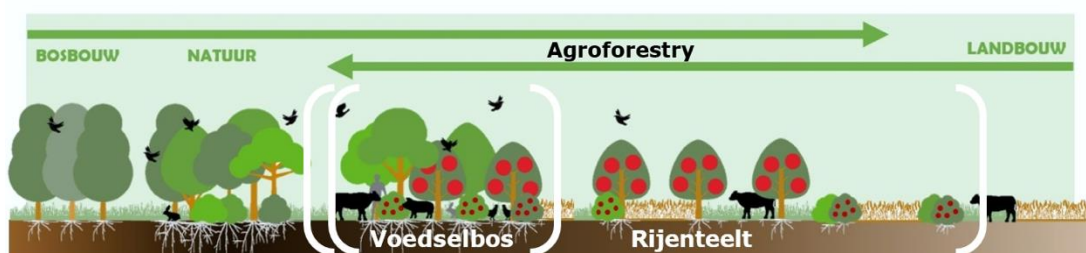
Project: Gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch
Projectnummer: NL EM-805.001
Datum bijeenkomst: 05-09-2019
Datum verslag: 11-09-2019

Op donderdag 5 september is de tweede inspiratiesessie voor de Gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch gehouden voor genodigden en belangstellenden.

Voor deze inspiratiesessie waren ca. 45 deelnemers in de Laathof te Mesch aanwezig. Na een korte terugblik op de voorgaande inspiratiesessie van 5 juni jl. en de informatie die daarbij is opgehaald, is in groepen nader ingezoomd op een drietal onderwerpen dat naar voren kwam tijdens de pitches van de bijeenkomst op 5 juni jl.

1. Bufferzone tussen natuur en intensieve landbouw

Tijdens inspiratiesessie van 5 juni jl. werd aandacht gevraagd voor het creëren van een groene buffer tussen de natuur en de intensieve landbouw. De buffer zou kunnen bestaan uit een kleinschalig landschap waarin ruimte is voor nieuwe functies zoals natuurinclusieve landbouw en permacultuur. Hoe zou de bufferzone als landschappelijk en economisch rendabel element kunnen functioneren?

Figuur 1: getoonde impressie bij de introductie van 'natuur inclusieve landbouw'

De inbreng van de deelnemers aan de inspiratiesessie op 5 september heeft het volgende opgeleverd:

- Naast de reguliere landbouw kunnen twee stromingen worden benoemd die momenteel in beeld zijn. Bij 'precisielandbouw' gaat het met name om het efficiënt bedrijven van geautomatiseerde landbouw. Hierbij wordt gebruik gemaakt van GPS, sensoren, drones en satellieten en computers op landbouwmachines en voertuigen. Bij natuur inclusieve landbouw gaat het erom dat je de natuur niet alleen optimaal gebruikt, maar ook spaart en verzorgt.
- Om andere, dan de reguliere, vormen van landbouw te introduceren moet getracht worden om dit gebiedsgericht aan te pakken, i.p.v. in te zoomen op een specifieke plekken. Wijs een gebied aan waar in de toekomst ingezet wordt op natuurinclusieve landbouw en wijs binnen dit gebied voorbeeldprojecten aan.
- De overheid moet de ondernemers nadrukkelijk faciliteren, bij de hand nemen, om samen op zoek te gaan naar hoe een andere manier van het bedrijven van landbouw op deze aangewezen plekken uitgevoerd kan worden. Dit faciliteren zou kunnen bestaan uit een 'instrumentenkoffer', d.w.z. een verzameling van tips en voorbeelden die de ondernemers op weg kunnen helpen.
- Ook het creëren van een zogenaamde 'kopgroep', samen met gemeente, specialisten en ondernemers (boeren) daadwerkelijk verkennen hoe 'over te stappen' van reguliere landbouw naar natuurinclusieve landbouw;
- In het gebied moet behouden worden wat goed is, in ontwikkelgebieden moet naar passende oplossing gezocht worden t.a.v. het introduceren van natuur inclusieve landbouw.
- Bij landbouwbedrijven kan nog veel winst worden geboekt t.a.v. bewustwording op het gebied van natuur inclusieve landbouw; Wat is het precies, en wat kan het betekenen voor mij als landbouwer?
- Hoe kunnen we balans houden qua verschillende types bedrijfsvoering en hoe kunnen we regie houden op dit proces.
- Hoe financieren we de gewenste omslag (toeristen laten meebetalen? Subsidies?)

- Welke financiële regelingen lopen al om over te kunnen stappen op alternatieve vormen van landbouw? Hoe maken we een koppeling tussen deze regelingen en de gebiedsvisie
- Mindset/bewustwording mee helpen te ontwikkelen bij ondernemers/organisaties
- Eigen merk voor het gebied (creëer eigen afzet mogelijkheden)
- Goede balans kleinschaligheid
- Inventarisatie knelpunten landbouw/natuur > per probleem oplossen
- Ga naar de boer toe, hoe zien zij de transitie?

2. Routenetwerk

Uit de inspiratiesessie van 5 juni jl. werd opgehaald dat de routestructuren voor wandelaars, fietsers, mountainbikers en ruiters enerzijds en utilitair (met name landbouw-) verkeer anderzijds op diverse plekken knelpunten en ontbrekende schakels lijkt te kennen. Daarnaast ontbreekt op diverse plekken samenhang in de routestructuren, zodat niet van een netwerk gesproken kan worden. Ook over de faciliteiten langs de routes zijn tijdens de eerste inspiratiesessie van 5 juni jl. diverse opmerkingen geplaatst. De ambitie is om deze losse structuren samen te pakken, te ordenen en faciliteiten te clusteren daar waar dit kan/ noodzakelijk is.

De inbreng van de deelnemers aan de inspiratiesessie op 5 september heeft het volgende opgeleverd:

- Wordt het Middenteras overlopen door toeristen en recreanten? Nee, maar pieken in bijvoorbeeld het aantal passerende fietsers in het weekend en dan vooral wielrenners zijn er wel.
- Bedenk bij routestructuren voor fietsers, dat er verschillende typen fietsers zijn die totaal verschillende routes gebruiken. Denk aan recreatiefietsers, wielrenners en mountainbikers, maar ook aan het effect van het toenemende gebruik van e-bikes.
- De mountainbikeroutes worden niet overmatig gebruikt. Buiten deze routes, bijvoorbeeld in het Savelsbos, komen nauwelijks nog mountainbikers. Of dit ook daadwerkelijk zo is, kan niet bevestigd worden.
- De Voerenweg en de (oude)Molenweg vormen de slagader voor fietsers (vooral wielrenners) tussen Maastricht en de Voerstreek. Hier ontstaan regelmatig conflicten met andere weggebruikers (zoals wandelaars). In het verlengde hiervan wordt dit ook gesignaleerd voor de Uit de Plateel, Steenbergweg (Eijsden) en de Heiweg (Mesch). Daarnaast biedt het plan voor de aanleg van een vrijliggend fietspad een oplossing voor de nu verkeersonveilige verbinding Eijsden-Sint Geertruid.
- Nu het plan bestaat om de wandelroutes om te vormen tot een knooppuntenroute, zoals voor de fietsers al jaren bestaat, is het goed om na te gaan waar knelpunten zitten en verkeersstromen wellicht uit elkaar gehaald moeten worden. Bijvoorbeeld mountainbikers en wandelaars op bospaden en veldwegen waar routes nu nog overlappen en wielrenners en wandelaars op de Voerenweg en (oude)Molenweg.
- Routes met veel agrarisch verkeer zouden gemeden moeten worden in de routestructuren. Zo zou doorgaand fietsverkeer vanuit Maastricht naar de Voerstreek wellicht via een alternatieve route kunnen rijden via bedrijventerrein Maastricht-Eijsden en Oost-Maarland. Een andere optie is bijvoorbeeld om passeerstroken te maken langs de weg en actiever te handhaven op toegangsbeperkingen van wegen.
- Biedt het gebied de mogelijkheid voor de realisatie van fietsstraten naar het voorbeeld van de RAVeL in Wallonië? Dit zou ook een uitkomst kunnen bieden voor de verbinding Maastricht-Margraten.
- Een aantal verkeersonveilige kruisingen dat in de discussie naar voren komt, betreft de kruising Kampweg-Keerderweg in Gronsveld en de kruising Bronckweg-Rijksweg in Maastricht (bij de torenmolen).
- Een kwaliteits- en locatieslag in de startpunten is wenselijk (vooral voor mountainbikers en wandelaars). Aan de rand van Maastricht zou nu bijvoorbeeld geparkeerd moeten worden op de parkeerplaats van VV Scharn wat in de praktijk niet werkt, omdat de parkeerplaats in het weekeind compleet vol staat in verband met voetbalwedstrijden. Dit werkt oneigenlijk gebruik van parkeervoorzieningen bij horeca, zoals in Bemelen, in de hand.
- De idee is om aan de rand van het gebied een aantal goede startpunten te realiseren. Bijvoorbeeld tussen Maastricht en Cadier en Keer, in Rijckholt en in Eijsden/Mariadorp.

Jean Debeije van de MOZL en Huub en Jeff Gilissen als fanatiek wandelaars hebben aangeboden om samen een overzicht te maken van alle knelpunten in de routestructuren van het Middenteras. Vanuit bureau VERBEEK is hiertoe een overzichtskaart aangeleverd.

3. Oogst van het Krijt

Initiatiefnemer Lotte de Moor heeft het plan voor het opstellen van frames in het landschap tijdens de inspiratiesessie van 5 juni jl. uit de doeken gedaan. De frames vormen een openlucht tentoonstelling die een perspectief biedt op de verhouding tussen mens en landschap. Via een folder en/of app wordt inhoud gegeven aan de frames en kunnen diverse/wisselende thema's voor het voetlicht worden gebracht. Het Middenteras biedt voldoende aanknopingspunten, maar hoe creëer je met de Oogst van het Krijt de meest optimale beleving in het landschap?

De verdieping van dit thema heeft op 5 september jl. het volgende opgeleverd:

- Algemene doelstellingen van het project:
 - Verschillende doelgroepen bereiken met de thema's / verhalen.
 - De frames zijn zowel los als een samenhangende route te begrijpen.
 - Verschillende maten frames.
 - Denk bij het kiezen van thema's en verhalen aan de toekomstbestendigheid.
- Thema's die verbeeld kunnen worden binnen de vensters op het landschap:
 - Fruitteelt, Wijnproductie.
 - Grondstoffen (grind, vuursteen, mergel).
 - Ecologie (Hoe is de natuur ontwikkeld?, flora fauna, natuurbeheer)
 - Religieus erfgoed.
 - Invloed van mens op landschap (groeves, landbouw).
 - Geologie (plateau / dal).
 - Economie (hoe heeft landschap invloed op huidige economie? vb. een bedrijf start vanuit wol weverij en ontwikkelt zich tot chipelektronica) .
- Een specifieke verhaal dat aan tafel werd genoemd:
 - Kersen die in Eijsden werden geteeld voor de Engelse kleurstoffen markt, later gebakken in pannenkoeken.
- Overdracht van thema's / verhalen over locaties:
 - Verhalen van bewoners middels portretten.
 - Analoog en digitaal (app, website).
- Kanalen om verhalen mee te verzamelen:
 - Oproep op social media (o.a. instagram).
 - Vanuit het onderwijs.
 - Event (met bouwkeet/voertuig verhalen halen).
 - Op markten en evenementen een kraam.
 - Heemkunde verenigingen.
- Locatie keuze
 - Locaties zorgvuldig kiezen!
 - Criteria; Visueel interessant, plek van interesse, eigenaarschap, niet detonierend.
 - Starten met een paar en later uitbreiden.
 - Verschillende maten van frames.
- Voortgang project
 - Ga op zoek naar verhalen > inventariseer!
 - Denk bij de uitwerking aan: Zijn er teveel borden in het landschap?
 - Start per frame met een algemene laag / context.
 - Het plaatsen van de eerste frames kan ook oproepen aan bewoners om verhalen te delen.

Vervolgtraject

De bij de verschillende inspiratiesessies is informatie opgehaald vormt enerzijds inbreng voor de korte termijn ontwikkelingen in het Middenteras. Anderzijds wordt de opgehaalde informatie gebruikt om de kaders voor de lange termijn te bepalen. Deze kaders worden vastgelegd in de gebiedsvisie Middenteras.

De concept gebiedsvisie wordt teruggelinkt met de belanghebbenden en belangstellenden in het Middenteras. Deze terugkoppeling zal naar verwachting dit najaar plaatsvinden. Hierover volgt nog nader bericht. De definitieve vaststelling van de gebiedsvisie krijgt zijn beslag begin 2020.

Initiatieven zoals de Oogst van het Krijt ontwikkelen zich parallel aan het opstellen van de gebiedsvisie, terwijl complexe gebiedsspecifieke ontwikkelingen zoals de herontwikkeling van het gebied rondom de N278 en de jeugdgevangenis hun beslag zullen krijgen na vaststelling van de gebiedsvisie.